

اولتیماتوم رئیس کل بانک مرکزی به بانکهای ناتراز؛ تاشهریور ناترازی رفع نشود بانک منحل می شود

مهیار تورم از سرمنشأ

نرخ بهره دانست، در معنای عام، علت بروز اعصار در سیستم بانکی غلبه رشد سپرده‌ها (بدهی‌ها) بر ظرفیت و قابلیت ایجاد بازدهی در سمت دارایی‌هاست که بهره تسهیلات مهم‌ترین این بازدهی در سمت دارایی محسوب می‌شود. ارزیابی ترکیب عوامل موثر بر رشد بدهی بانکها نشان داد بتدریج سهم پرداخت بهره در خلق سپرده جدید رو به افزایش و توان بازپرداخت تسهیلات (به طور عام‌تر توان درآمدزایی بانکها) به سبب افت اقتصادی و کاهش تورم که هر دو به میزان زیادی از تبعات کاهش سرعت گردش پول و رکود اقتصادی است، کاهش یافته است. خلق پول برای پرداخت بهره به منزله خلق بدهی بدون ما به ازای دارایی است؛ در حالی که خلق پول برای وام‌دهی جدید قادر است در کنار افزایش حجم بدهی، با سرمایه‌گذاری در بخش حقیقی و تبدیل شدن پول خلق شده به درآمد عوامل تولید (افزایش قدرت خرید)، دارایی و توان بازپرداخت بدهی را تقویت کند. کاهش کیفیت رشد نقدینگی (به سود بهره و به زیان وام‌دهی جدید) زمینه‌ساز تشدید رکود اقتصادی و در نتیجه شکاف دارایی - بدهی بانکی است که تنها از طریق تحریک آثار تورمی قابل رفع است؛ تورمی که هنوز در اقتصاد ایران سر بر نیآورده است.

■ راه چاره چیست؟
رفع ناترازی بانکها نیازمند بازنگری در فرآیندها و رویه‌های موجود و ایجاد سازوکارهایی است که به صورت فهرست‌وار در ادامه می‌آید. فرآیند بررسی‌های نظارتی شامل الزامات درون‌سازمانی و بیرونی است. استقرار حاکمیت شرکتی ارتبخش، کنترل‌های داخلی کارآمد و چارچوب مدیریت ریسک موثر از جمله الزامات درون‌سازمانی بوده و الزامات بیرونی همچون تخصیص منابع کافی به حساب‌رسان مستقل برای انجام حسابرسی و نظارت‌بسر رعایت استانداردهای کنترل کیفیت و بهره‌گیری از مدل نظارتی به‌روز و کارآمد توسط ناظران بازار پول و سرمایه باید به جد پیگیری شود.

هر چند استقرار فرآیند بررسی نظارتی در بیانیه «سال ۳۲» به عنوان یکی از ارکان اصلی مقررات کفایت در سرمایه مورد تأکید قرار گرفته اما بانک‌های کشور بویژه بر بخش دولتی به این توجه بوده و در مواردی که اجرا شده فقط به صورت شکلی پیاده‌سازی شده است. برای حل مشکلات بانکی، رویکرد پیشگیرانه و بازنگری فرآیندهای نظارتی با هدف ارتقای اثربخشی آنها توصیه می‌شود.

■ علل وقوع و بروز ناترازی در نظام بانکی
پیچیدگی و درهم‌تنیدگی عوامل موثر بر وقوع ناترازی در سیستم بانکی ایجاب می‌کند تفکیکی بین علل زمینه‌ساز (اساسی) و علل بروز و تحقق خارجی ناترازی بانکی تبیین شود. مراد از علت زمینه‌ساز، وضعیت و بستری است که امکان تأثیرپذیری منفی سیستم بانکی از تکان‌های اقتصادی را زمینه‌ساز کرده و حکم یک لایه علی نهفته را دارد. عوامل بروز و تحقق خارجی ناترازی بانکی، به تکان‌ها و عوامل تشدیدکننده‌ای اشاره دارد که در بستر تأثیرپذیری نظام بانکی، شکاف دارایی - بدهی را ایجاد کرده است. در بطن این تبیین می‌توان برخی عوامل را نیز به عنوان نیروهای موثر بر پایدارسازی و تشدید ناترازی شناسایی کرد.

اعصار بانکی به منزله بروز شکاف عمیق دارایی - بدهی در ترازنامه سیستم بانکی است. این پدیده در سایر کشورها معمولاً معلول افت ناگهانی اقتصاد کلان و ترکیب حباب بازارهای دارایی است که ناگهانی داند ارزش دارایی‌های بانک و قرار دادن آن در سطحی کمتر از بدهی‌ها، سیستم بانکی را دچار معضلات بانکی یا شکاف دارایی - بدهی کند، البته تجربه اعصار سیستمی در این کشورها حاکی از رویه تند و کنترل نشده اکتساب دارایی توسط بانک‌ها در دوره ماقبل بحران و ضعف در اعمال کنترل و محدودیت بر آن است که پس از شوک منفی اقتصاد کلان و ترکیدن حساب، بخش مهمی از ارزش دارایی‌ها از بین می‌رود. اما پس از بروز معضله، مقام ناظر بانکی بلافاصله اقدام به اجرای طرح‌های علاج و حل فصل بحران کرده و از رشد آن اکیدا جلوگیری می‌کند. اما معضله اعصار در ایران، ریشه در کژکارکردی مدید سیستم بانکی و فقدان قوه حکمرانی و نظارتی بر نحوه عملکرد بانک‌ها از جمله در تعیین نرخ بهره بانکی داشته است. رویه دائمی سیستم بانکی در شناسایی سودها و دارایی‌های موهومی و در سال‌های اخیر، تعویق مساله در ازای بزرگ‌تر شدن ابعاد آن در شرایط عدم مداخله‌گری موثر دستگاه نظارتی، شیوه بروز اعصار بانکی در ایران را خاص کرده است. منشأ ناترازی بانکی در ایران را باید عدم تناسب بین بهره پرداختی به سپرده‌ها از یک سو و قابلیت کسب‌وکارها در بازپرداخت سود متناسب با این

دریافت می‌کرد که بر اساس این برنامه‌ها، عملکرد بانک‌ها در شاخص‌های مختلفی اعم از وصول مطالبات، واگذاری اموال مزاد، افزایش سرمایه نقدی و ... به طور ماهانه پایش می‌شود و اینطور نیست که منتظر بمانیم تا مهلت داده شده یعنی شهریور امسال به پایان برسد. به گفته وی، مقرر شد بانک‌ها در این مدت مشخص به طور ماهانه اصلاح و بازسازی شوند که در صورت عدم امکان اصلاح ناترازی و بازسازی خود، وارد پروتکل‌هایی می‌شوند که بر اساس آن تعیین تکلیف خواهند شد. سروش ضمن اطمینان‌بخشی به مردم درباره سپرده‌های بانکی خود تأکید کرد: مردم هیچ نگرانی‌ای درباره سپرده‌های خود نداشته باشند، چراکه بانک مرکزی حافظ و مراقب سپرده‌های مردم است و نگرانی خاصی درباره مردم جامعه نخواهد بود، بلکه تمرکز و هدف ما مربوط به ساماندهی بانک‌هاست که بتوان با برنامه مشخصی، آنها را بازسازی کرد و به چرخه اقتصادی برگرداند. مردم هر زمانی که خواستند می‌توانند سپرده‌های خود را از هر بانکی جابه‌جا یا برداشت کنند.

■ علل وقوع و بروز ناترازی در نظام بانکی
پیچیدگی و درهم‌تنیدگی عوامل موثر بر وقوع ناترازی در سیستم بانکی ایجاب می‌کند تفکیکی بین علل زمینه‌ساز (اساسی) و علل بروز و تحقق خارجی ناترازی بانکی تبیین شود. مراد از علت زمینه‌ساز، وضعیت و بستری است که امکان تأثیرپذیری منفی سیستم بانکی از تکان‌های اقتصادی را زمینه‌ساز کرده و حکم یک لایه علی نهفته را دارد. عوامل بروز و تحقق خارجی ناترازی بانکی، به تکان‌ها و عوامل تشدیدکننده‌ای اشاره دارد که در بستر تأثیرپذیری نظام بانکی، شکاف دارایی - بدهی را ایجاد کرده است. در بطن این تبیین می‌توان برخی عوامل را نیز به عنوان نیروهای موثر بر پایدارسازی و تشدید ناترازی شناسایی کرد.

اعصار بانکی به منزله بروز شکاف عمیق دارایی - بدهی در ترازنامه سیستم بانکی است. این پدیده در سایر کشورها معمولاً معلول افت ناگهانی اقتصاد کلان و ترکیب حباب بازارهای دارایی است که ناگهانی داند ارزش دارایی‌های بانک و قرار دادن آن در سطحی کمتر از بدهی‌ها، سیستم بانکی را دچار معضلات بانکی یا شکاف دارایی - بدهی کند، البته تجربه اعصار سیستمی در این کشورها حاکی از رویه تند و کنترل نشده اکتساب دارایی توسط بانک‌ها در دوره ماقبل بحران و ضعف در اعمال کنترل و محدودیت بر آن است که پس از شوک منفی اقتصاد کلان و ترکیدن حساب، بخش مهمی از ارزش دارایی‌ها از بین می‌رود. اما پس از بروز معضله، مقام ناظر بانکی بلافاصله اقدام به اجرای طرح‌های علاج و حل فصل بحران کرده و از رشد آن اکیدا جلوگیری می‌کند. اما معضله اعصار در ایران، ریشه در کژکارکردی مدید سیستم بانکی و فقدان قوه حکمرانی و نظارتی بر نحوه عملکرد بانک‌ها از جمله در تعیین نرخ بهره بانکی داشته است. رویه دائمی سیستم بانکی در شناسایی سودها و دارایی‌های موهومی و در سال‌های اخیر، تعویق مساله در ازای بزرگ‌تر شدن ابعاد آن در شرایط عدم مداخله‌گری موثر دستگاه نظارتی، شیوه بروز اعصار بانکی در ایران را خاص کرده است. منشأ ناترازی بانکی در ایران را باید عدم تناسب بین بهره پرداختی به سپرده‌ها از یک سو و قابلیت کسب‌وکارها در بازپرداخت سود متناسب با این

اعصار بانکی به منزله بروز شکاف عمیق دارایی - بدهی در ترازنامه سیستم بانکی است. این پدیده در سایر کشورها معمولاً معلول افت ناگهانی اقتصاد کلان و ترکیب حباب بازارهای دارایی است که ناگهانی داند ارزش دارایی‌های بانک و قرار دادن آن در سطحی کمتر از بدهی‌ها، سیستم بانکی را دچار معضلات بانکی یا شکاف دارایی - بدهی کند، البته تجربه اعصار سیستمی در این کشورها حاکی از رویه تند و کنترل نشده اکتساب دارایی توسط بانک‌ها در دوره ماقبل بحران و ضعف در اعمال کنترل و محدودیت بر آن است که پس از شوک منفی اقتصاد کلان و ترکیدن حساب، بخش مهمی از ارزش دارایی‌ها از بین می‌رود. اما پس از بروز معضله، مقام ناظر بانکی بلافاصله اقدام به اجرای طرح‌های علاج و حل فصل بحران کرده و از رشد آن اکیدا جلوگیری می‌کند. اما معضله اعصار در ایران، ریشه در کژکارکردی مدید سیستم بانکی و فقدان قوه حکمرانی و نظارتی بر نحوه عملکرد بانک‌ها از جمله در تعیین نرخ بهره بانکی داشته است. رویه دائمی سیستم بانکی در شناسایی سودها و دارایی‌های موهومی و در سال‌های اخیر، تعویق مساله در ازای بزرگ‌تر شدن ابعاد آن در شرایط عدم مداخله‌گری موثر دستگاه نظارتی، شیوه بروز اعصار بانکی در ایران را خاص کرده است. منشأ ناترازی بانکی در ایران را باید عدم تناسب بین بهره پرداختی به سپرده‌ها از یک سو و قابلیت کسب‌وکارها در بازپرداخت سود متناسب با این

وی افزود: همان‌طور که بارها تأکید کرده‌ام این میزان اضافه برداشت، عمدتاً ناشی از وضعیت و عملکرد چند بانک مشخص بوده است و طبعاً در این شرایط که بخشی از شبکه بانکی کشور ناتراز است، نمی‌توان سیاست‌های کنترل تورم را به‌درستی و به‌صورت موثر در کشور اجرایی کرد.

رئیس کل بانک مرکزی از فرصت ۶ ماهه بانک مرکزی به برخی بانک‌های ناتراز (تا شهریورماه) برای اصلاح ناتراز ۶ ماه فرصت دارند این معضله اصلی خود را که تأثیر نامطلوبی در شاخص‌های کلان اقتصادی دارد برطرف کنند.

فرزین خاطر نشان کرد: اگر بانکی همواره ناترازی داشته باشد و در عین حال بخواهد به فعالیت خود ادامه دهد، به ناچار باید به سمت تعیین تکلیف و انحلال آن بانک پیش برویم. البته عموم این بانک‌ها دارایی‌های متناسبی اعم از املاک و ... دارند، لذا هیات مدیره این دسته از بانک‌ها باید عزم لازم را برای حل این مشکل فوراً به کار گیرند.

وی به مشکلات سهامداری برخی بانک‌ها اشاره کرد و گفت: هم‌اکنون چند بانک مشکل سهامداری دارند که برای رفع مشکلات آنها در حال مذاکره هستیم، البته این معضله، مشتمل بر تعدادی از بانک‌های خصوصی و دولتی است.

■ مسؤلیت هیأت مدیره در قبال مشکلات بانکها
رئیس کل بانک مرکزی خطاب به مدیران عامل بانک‌ها اظهار داشت: درباره برخی بانک‌ها، مشکل اصلی به مدیریت آن بانک‌ها نیز بازمی‌گردد و باید فوراً این مشکلات را برطرف کنند؛ چراکه از ۳۳٫۹ درصد رشد پایه پولی حدود ۳۲٫۷ درصد آن ناشی از افزایش بدهی شبکه بانکی به بانک مرکزی به‌واسطه افزایش اضافه برداشت آنها از بانک مرکزی بوده است. به همین دلیل، امسال باید این ناترازی را برطرف کنیم و حتماً بخش عمده حل این مساله بر عهده هیأت مدیره و مجمع عمومی بانک‌هاست.

فرزین تصریح کرد: در تلاشیم امسال درباره برخی شرکت‌های دولتی که حساب‌های‌شان به بانک مرکزی انتقال داده شده است تصمیم‌گیری کنیم، چراکه این موضوع، انقباض پولی شبکه بانکی را تشدید کرده و بر افزایش ناترازی برخی بانک‌ها اثرگذار بوده است. البته از طریق برخی راهکارهایی که به آنها دست یافتیم، این مهم قابل حل است.

■ ناترازی بانک‌ها موتور محرک تورم
آمارها و مشاهدات متعددی را می‌توان به عنوان ناترازی در نظام بانکی ایران ذکر کرد. تأثیر نرخ بهره حقیقی، نسبت مطالبات غیرجاری به سرمایه نظام بانکی و زیان‌های شناسایی شده در صورت‌های مالی بانکی از جمله محورهایی است که برای ارزیابی این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ناترازی دارایی - بدهی بانک‌ها منجر به این شده که بانک‌ها دچار اعصار به معنای عدم توانایی بازپرداخت بدهی‌هایی که عمدتاً سپرده‌های سرمایه‌گذاران است، شوند. منابع بانک‌ها در حقیقت از محل سپرده‌گذاری تشکیل می‌شود، به این معنا که سپرده‌گذاران این منابع را در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهند تا بتوانند آن را در

گروه اقتصادی؛ در سال‌های اخیر، ناترازی بانک‌ها در اقتصاد ایران به عنوان یکی از عوامل موثر بر تورم به شمار رفته است. برخلاف تصور رایج، ناترازی در شبکه بانکی تنها به معنای ناترازی نقدینگی (ناتوانی بانک از پرداخت سپرده‌ها بر اثر هجوم سپرده‌گذاران) نیست، بلکه شکاف بزرگ بین دارایی و بدهی شبکه بانکی حتی در شرایطی که بانک با هجوم سپرده‌گذاران مواجه نشده است نیز اعصار بانکی تلقی می‌شود. در ایران یکی از علل اساسی بروز ناترازی در شبکه بانکی، عدم تناسب دائمی سرعت رشد بدهی‌ها با قابلیت رشد دارایی‌های شبکه بانکی بوده است. رهبر حکیم انقلاب سال جاری را به نام «سال مهیار تورم و رشد تولید» نامگذاری کردند و رئیس کل بانک مرکزی نیز در راستای تحقق این هدف از مهلت ۶ ماهه این بانک به بانک‌های ناتراز (تا شهریورماه) برای اصلاح اضافه برداشت‌های‌شان خبر داد.

به گزارش «وطن امروز» رئیس کل بانک مرکزی از مهلت ۶ ماهه به بانک‌های ناتراز برای اصلاح اضافه برداشت‌های‌شان خبر داد و گفت: اجرای دقیق و موثر سیاست پولی به منظور کنترل نقدینگی و تورم با وجود بانک‌های ناتراز امکان‌پذیر نیست.

محمد رضا فرزین در دیدار دوره‌ای خود با مدیران عامل بانک‌ها با بیان اینکه بخش عمده تحقق شعار سال با محوریت کنترل تورم و رشد تولید، بر عهده بانک مرکزی و نظام بانکی است، اظهار داشت: برای تحقق شعار امسال بویژه مبحث کنترل تورم که در حیطه وظایف بانک مرکزی است، مهم‌ترین اقدام و متغیر

مبتنی بر شرح وظایف بانک، اجرای دقیق سیاست‌های پولی و کنترل نرخ ارز است. وی با تأکید بر ضرورت هماهنگی همه دستگاه‌ها برای کنترل تورم و نقدینگی خاطر نشان کرد: سال ۱۴۰۱ با اعمال سیاست‌های پولی و اعتباری موثر توسط بانک مرکزی، میزان رشد نقدینگی کشور با کاهش ۹ واحد درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ به محدوده ۳۰ درصد رسید اما با توجه به نرخ تورم ۴۶٫۵ درصدی می‌توان گفت در واقع نرخ رشد واقعی نقدینگی منفی بوده و حجم نقدینگی حقیقی اقتصاد کشور نیز کاهش یافته است.

رئیس شورای پول و اعتبار ادامه داد: در نتیجه این فرآیند، رشد تورم در سال گذشته بیشتر ناشی از انتظارات تورمی، فضای روانی، نوسانات نرخ ارز و برخی عوامل اثرگذار بر افزایش هزینه تولید بنگاها بوده است.

فرزین تأکید کرد: امسال اگر بخواهیم نرخ تورم را کنترل کنیم یکی از متغیرهای کلیدی در این مسیر کنترل نرخ ارز است؛ لذا اگر بتوانیم نرخ ارز را مدیریت کنیم، می‌توانیم افزایش نقدینگی را نیز کنترل کنیم. وی بیان کرد: همچنین هدفی که برای رشد نقدینگی برای امسال در نظر گرفته شده است نرخ رشد ۲۵ درصدی است و این هدف با توجه به تحقق هدف‌گذاری ۳۰ درصدی رشد نقدینگی در سال گذشته، برای امسال قابلیت دستیابی دارد.

■ فرصت ۶ ماهه به بانک‌های ناتراز
رئیس شورای پول و اعتبار در ادامه این نشست بر ضرورت کنترل اضافه برداشت بانک‌ها تأکید کرد و گفت: حجم اضافه برداشت برخی بانک‌ها از بانک مرکزی قطعاً قابل قبول نیست و بانک‌های ناتراز در این زمینه برای تعیین تکلیف، حتماً مشمول قاعده و فرآیند گزیر خواهند شد.

رئیس کل بانک مرکزی از فرصت ۶ ماهه بانک مرکزی به برخی بانک‌های ناتراز (تا شهریورماه) برای اصلاح ناتراز ۶ ماه فرصت دارند این معضله اصلی خود را که تأثیر نامطلوبی در شاخص‌های کلان اقتصادی دارد برطرف کنند.

فرزین خاطر نشان کرد: اگر بانکی همواره ناترازی داشته باشد و در عین حال بخواهد به فعالیت خود ادامه دهد، به ناچار باید به سمت تعیین تکلیف و انحلال آن بانک پیش برویم. البته عموم این بانک‌ها دارایی‌های متناسبی اعم از املاک و ... دارند، لذا هیات مدیره این دسته از بانک‌ها باید عزم لازم را برای حل این مشکل فوراً به کار گیرند.

وی به مشکلات سهامداری برخی بانک‌ها اشاره کرد و گفت: هم‌اکنون چند بانک مشکل سهامداری دارند که برای رفع مشکلات آنها در حال مذاکره هستیم، البته این معضله، مشتمل بر تعدادی از بانک‌های خصوصی و دولتی است.

■ مسؤلیت هیأت مدیره در قبال مشکلات بانکها
رئیس کل بانک مرکزی خطاب به مدیران عامل بانک‌ها، مشکل اصلی به مدیریت آن بانک‌ها نیز بازمی‌گردد و باید فوراً این مشکلات را برطرف کنند؛ چراکه از ۳۳٫۹ درصد رشد پایه پولی حدود ۳۲٫۷ درصد آن ناشی از افزایش بدهی شبکه بانکی به بانک مرکزی به‌واسطه افزایش اضافه برداشت آنها از بانک مرکزی بوده است. به همین دلیل، امسال باید این ناترازی را برطرف کنیم و حتماً بخش عمده حل این مساله بر عهده هیأت مدیره و مجمع عمومی بانک‌هاست.

فرزین تصریح کرد: در تلاشیم امسال درباره برخی شرکت‌های دولتی که حساب‌های‌شان به بانک مرکزی انتقال داده شده است تصمیم‌گیری کنیم، چراکه این موضوع، انقباض پولی شبکه بانکی را تشدید کرده و بر افزایش ناترازی برخی بانک‌ها اثرگذار بوده است. البته از طریق برخی راهکارهایی که به آنها دست یافتیم، این مهم قابل حل است.

■ ناترازی بانک‌ها موتور محرک تورم
آمارها و مشاهدات متعددی را می‌توان به عنوان ناترازی در نظام بانکی ایران ذکر کرد. تأثیر نرخ بهره حقیقی، نسبت مطالبات غیرجاری به سرمایه نظام بانکی و زیان‌های شناسایی شده در صورت‌های مالی بانکی از جمله محورهایی است که برای ارزیابی این موضوع مورد بررسی قرار می‌گیرد.

ناترازی دارایی - بدهی بانک‌ها منجر به این شده که بانک‌ها دچار اعصار به معنای عدم توانایی بازپرداخت بدهی‌هایی که عمدتاً سپرده‌های سرمایه‌گذاران است، شوند. منابع بانک‌ها در حقیقت از محل سپرده‌گذاری تشکیل می‌شود، به این معنا که سپرده‌گذاران این منابع را در اختیار بانک‌ها قرار می‌دهند تا بتوانند آن را در

بالاترین سرعت، بدون قطعی دانلود کنید
حجم نامحدود و پرسرعت با انتخاب اینترنت باکیفیت

1 3 5 7
R 2 4 6

بهارامان شرق
www.baharnet.ir